EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 19.6.2024
COM(2024) 608 final

Rekommendation till

RÅDETS REKOMMENDATION

om Greklands ekonomiska politik, socialpolitik, sysselsättningspolitik, strukturpolitik och budgetpolitik

{SWD(2024) 600 final} - {SWD(2024) 608 final}

Rekommendation till

RÅDETS REKOMMENDATION

om Greklands ekonomiska politik, socialpolitik, sysselsättningspolitik, strukturpolitik och budgetpolitik

EUROPEISKA UNIONENS RÅD UTFÄRDAR DENNA REKOMMENDATION

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 121.2 och 148.4,

med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1263 av den 29 april 2024 om en effektiv samordning av den ekonomiska politiken och om multilateral budgetövervakning samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1466/97([1]), särskilt artikel 3.3,

med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1176/2011 av den 16 november 2011 om förebyggande och korrigering av makroekonomiska obalanser[2], särskilt artikel 6.1,

med beaktande av Europeiska kommissionens rekommendation,

med beaktande av Europaparlamentets resolutioner,

med beaktande av Europeiska rådets slutsatser,

med beaktande av sysselsättningskommitténs yttrande,

med beaktande av ekonomiska och finansiella kommitténs yttrande,

med beaktande av yttrandet från kommittén för socialt skydd,

med beaktande av yttrandet från kommittén för ekonomisk politik, och

av följande skäl:

(1) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/241[3], genom vilken faciliteten för återhämtning och resiliens inrättades, trädde i kraft den 19 februari 2021. Faciliteten för återhämtning och resiliens ger ekonomiskt stöd till medlemsstaterna för genomförandet av reformer och investeringar och utgör en finanspolitisk impuls som finansieras av EU. I enlighet med europeiska planeringsterminens prioriteringar bidrar den till den ekonomiska och sociala återhämtningen och till genomförandet av hållbara reformer och investeringar, i synnerhet för att främja den gröna och den digitala omställningen och göra medlemsstaternas ekonomier mer resilienta. Den bidrar också till att stärka de offentliga finanserna och stimulera tillväxt och sysselsättning på medellång och lång sikt, förbättra den territoriella sammanhållningen inom EU och stödja det fortsatta genomförandet av den europeiska pelaren för sociala rättigheter.

---

1 EUT L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.

2 EUT L 306, 23.11.2011, s. 25. ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj.

3 Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/241 av den 12 februari 2021 om inrättande av faciliteten för återhämtning och resiliens (EUT L 57, 18.2.2021, s. 17). ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj.

(2) REPowerEU-förordningen[4] antogs den 27 februari 2023 och målet är att fasa ut EU:s beroende av import av ryska fossila bränslen. Detta bidrar till energitrygghet och diversifiering av EU:s energiförsörjning, samtidigt som användningen av förnybar energi, energilagringskapaciteten och energieffektiviteten ökar. Grekland har lagt till ett nytt REPowerEU-kapitel i sin nationella återhämtnings- och resiliensplan för att på så sätt finansiera viktiga reformer och investeringar som ska bidra till att målen för REPowerEU uppnås.

(3) Den 16 mars 2023 lade kommissionen fram ett meddelande med titeln *EU:s konkurrenskraft på lång sikt – efter 2030*[5] för att ge underlag för politiska beslut och skapa ramvillkor för ökad tillväxt. I meddelandet fastställs nio ömsesidigt förstärkande faktorer som bidrar till ökad konkurrenskraft. Bland dessa faktorer är tillgång till privat kapital, forskning och innovation, utbildning och kompetens samt den inre marknaden de främsta politiska prioriteringarna för reformer och investeringar, för att ta itu med aktuella produktivitetsutmaningar och bygga upp långsiktig konkurrenskraft i EU och dess medlemsstater. Den 14 februari 2024 följdes detta meddelande av kommissionens årsrapport om den inre marknaden och konkurrenskraften[6]. I rapporten beskrivs de starka sidorna av och utmaningarna för EU:s inre marknad, och den årliga utvecklingen mäts enligt de nio fastställda faktorerna för konkurrenskraft.

(4) Den 21 november 2023 antog kommissionen 2024 års årliga översikt över hållbar tillväxt[7], vilket utgjorde starten för 2024 års omgång av den europeiska planeringsterminen. Den 22 mars 2024 godkände Europeiska rådet prioriteringarna i översikten kring de fyra principerna för konkurrenskraftig hållbarhet. Den 21 november 2023 antog kommissionen, på grundval av förordning (EU) nr 1176/2011, även 2024 års rapport om förvarningsmekanismen, enligt vilken Grekland är en av de medlemsstater som kan påverkas eller riskerar att påverkas av obalanser och skulle bli föremål för en fördjupad granskning. Samma dag antog kommissionen ett yttrande om utkastet till budgetplan för 2024 för Grekland. Kommissionen antog också en rekommendation till rådets rekommendation om den ekonomiska politiken i euroområdet, som rådet antog den 12 april 2024, liksom förslaget till 2024 års gemensamma sysselsättningsrapport med en analys av genomförandet av riktlinjerna för sysselsättningspolitiken och principerna i den europeiska pelaren för sociala rättigheter, som rådet antog den 11 mars 2024.

(5) Den 30 april 2024 trädde EU:s nya ram för ekonomisk styrning i kraft. Ramen omfattar Europaparlamentets och rådets nya förordning (EU) 2024/1263 om en effektiv samordning av den ekonomiska politiken och multilateral budgetövervakning samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1466/97. Den omfattar också den ändrade förordning (EG) nr 1467/97 om genomförandet av förfarandet vid alltför stora underskott och det ändrade direktiv 2011/85/EU om medlemsstaternas budgetramverk[8]. Målen för den nya ramen är en hållbar offentlig skuldsättning och en

---

4 Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/435 av den 27 februari 2023 om ändring av förordning (EU) 2021/241 vad gäller REPowerEU-kapitel i planer för återhämtning och resiliens och om ändring av förordningarna (EU) nr 1303/2013, (EU) 2021/1060 och (EU) 2021/1755 samt direktiv 2003/87/EG (EUT L 63, 28.2.2023, s. 1). ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj.

5 COM(2023) 168 final.

6 COM(2024) 77 final.

7 COM(2023) 901 final.

8 Rådets förordning (EU) 2024/1264 av den 29 april 2024 om ändring av förordning (EG) nr 1467/97 om påskyndande och klargörande av genomförandet av förfarandet vid alltför stora underskott (EUT L, 2024/1264, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj) och rådets direktiv (EU)

hållbar tillväxt för alla genom en gradvis konsolidering av de offentliga finanserna samt reformer och investeringar. Ramen främjar nationellt egenansvar och har ett större fokus på ett medelfristigt perspektiv, i kombination med en effektivare och mer enhetlig övervakning. Varje medlemsstat bör lämna in en nationell medelfristig finans- och strukturpolitisk plan till rådet och kommissionen. De nationella medelfristiga finans- och strukturpolitiska planerna innehåller en medlemsstats åtaganden vad gäller offentliga finanser, reformer och investeringar och omfattar en planeringshorisont på fyra eller fem år, beroende på valperiodens längd i medlemsstaten. Nettoutgiftsbanan[9] i de nationella medelfristiga finans- och strukturpolitiska planerna bör överensstämma med kraven i förordning (EU) 2024/1263, inklusive kraven på att den offentliga skuldsättningen senast vid anpassningsperiodens slut förs in, eller hålls kvar, på en sannolikt nedåtgående bana, eller att den bibehålls på en sund nivå under 60 % av BNP och att den minskar eller håller det offentliga underskottet under referensvärdet på 3 % av BNP på medellång sikt. Om en medlemsstat åtar sig att genomföra ett antal relevanta reformer och investeringar i enlighet med kriterierna i förordning (EU) 2024/1263 får anpassningsperioden förlängas med högst tre år. För att stödja utarbetandet av dessa planer kommer kommissionen den [21 juni] 2024 att ge medlemsstaterna vägledning om innehållet i planerna och de efterföljande årliga lägesrapporter som de kommer att behöva lämna in och, i enlighet med artikel 5 i förordning (EU) 2024/1263, att översända teknisk vägledning om finanspolitiska anpassningar (referensbanor och teknisk information i tillämpliga fall). Medlemsstaterna bör lämna in sina medelfristiga finans- och strukturpolitiska planer senast den 20 september 2024, såvida inte medlemsstaten och kommissionen enas om att förlänga tidsfristen med en rimlig tidsperiod. Medlemsstaterna bör säkerställa att deras nationella parlament involveras och, i förekommande fall, att samråd hålls med oberoende finanspolitiska institutioner, arbetsmarknadens parter och andra nationella intressenter.

(6) Europeiska planeringsterminen 2024 fortsätter att utvecklas i takt med genomförandet av faciliteten för återhämtning och resiliens. Ett fullständigt genomförande av återhämtnings- och resiliensplanerna är fortsatt viktigt för att de politiska prioriteringarna inom ramen för den europeiska planeringsterminen ska ge resultat, eftersom planerna bidrar till en effektiv hantering av alla eller en betydande del av de utmaningar som konstaterats i de relevanta landsspecifika rekommendationer som utfärdats på senare år. De landsspecifika rekommendationerna från 2019, 2020, 2022 och 2023 är dessutom relevanta även för återhämtnings- och resiliensplaner som granskats, uppdaterats eller ändrats i enlighet med artiklarna 14, 18 och 21 i förordning (EU) 2021/241.

(7) Den 27 april 2021 lämnade Grekland in sin nationella återhämtnings- och resiliensplan till kommissionen i enlighet med artikel 18.1 i förordning (EU) 2021/241. Kommissionen har med stöd av artikel 19 i förordning (EU) 2021/241 bedömt återhämtnings- och resiliensplanens relevans, ändamålsenlighet, effektivitet och

---

2024/1265 av den 29 april 2024 om ändring av direktiv 2011/85/EU om krav på medlemsstaternas budgetramverk (EUT L, 2024/1265, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj).

9 Nettoutgifter enligt definitionen i artikel 2 i rådets förordning (EU) 2024/1263 av den 29 april 2024 (EUT L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj). Med nettoutgifter avses offentliga utgifter efter avdrag för i) ränteutgifter, ii) diskretionära åtgärder på inkomstsidan, iii) utgifter för unionsprogram som till fullo motsvaras av inkomster i form av unionsmedel, iv) nationella utgifter för samfinansiering av program som finansieras av unionen, v) konjunkturberoende delar av utgifter för arbetslöshetsersättning samt vi) engångsåtgärder och andra tillfälliga åtgärder.

enhetlighet i enlighet med bedömningsriktlinjerna i bilaga V till den förordningen. Den 13 juli 2021 antog rådet sitt beslut om godkännande av bedömningen av Greklands återhämtnings- och resiliensplan[10], som ändrades den 8 december 2023 enligt artikel 18.2 i förordning (EU) 2021/241 för att uppdatera det högsta ekonomiska bidraget för icke återbetalningspliktigt ekonomiskt stöd samt för att inkludera REPowerEU-kapitlet[11]. Delutbetalningarna ska verkställas på villkor att kommissionen fattar ett beslut i enlighet med artikel 24.5 i förordning (EU) 2021/241 om att Grekland på ett tillfredsställande sätt har uppnått de relevanta delmål och mål som angetts i rådets genomförandebeslut. För att delmålen och målen ska anses ha uppnåtts på ett tillfredsställande sätt får delmål och mål som tidigare uppnåtts inte ha upphävts.

(8) Den 30 april 2024 lämnade Grekland in sitt nationella reformprogram för 2024 och sitt stabilitetsprogram för samma år, i enlighet med artikel 4.1 i förordning (EG) nr 1466/97. I enlighet med artikel 27 i förordning (EU) 2021/241 återspeglar 2024 års nationella reformprogram också Greklands halvårsvisa rapporter om framstegen avseende målen i återhämtnings- och resiliensplanen.

(9) Den 19 juni 2024 offentliggjorde kommissionen 2024 års landsrapport för Grekland[12]. Rapporten innehöll en bedömning av hur väl Grekland hade lyckats med de relevanta landsspecifika rekommendationer som rådet antog mellan 2019 och 2023, och en utvärdering av landets genomförande av återhämtnings- och resiliensplanen. Utifrån denna analys konstaterades i landsrapporten brister i fråga om de utmaningar som inte eller endast delvis hade åtgärdats genom återhämtnings- och resiliensplanen, och även nya och framväxande utmaningar. I landsrapporten behandlades också Greklands framsteg avseende genomförandet av den europeiska pelaren för sociala rättigheter och med att uppnå EU:s överordnade mål för sysselsättning, kompetens och fattigdomsbekämpning samt framstegen med att uppnå FN:s mål för hållbar utveckling.

(10) Kommissionen har genomfört en fördjupad granskning enligt artikel 5 i förordning (EU) nr 1176/2011 för Grekland. De viktigaste resultaten av kommissionens bedömning av makroekonomiska sårbarheter för Grekland enligt den förordningen offentliggjordes i april 2024[13]. Den 19 juni 2024 drog kommissionen slutsatsen att Grekland har makroekonomiska obalanser efter att ha konstaterat att Grekland hade alltför stora obalanser 2023. Sårbarheter för Greklands del förekommer särskilt i samband med den höga offentliga skuldsättningen och de stora nödlidande lånen mot bakgrund av den höga arbetslösheten, som fortfarande är relevanta men som har minskat markant och förväntas minska ytterligare, men utlandsställningen är fortfarande svag. Den offentliga skuldkvoten i förhållande till BNP har fortsatt att minska, och även om den fortfarande är hög, nästan 162 % under 2023, verkar de kortsiktiga riskerna för skuldhållbarheten vara låga. Tillväxten i BNP i löpande priser har varit en viktig drivkraft för den snabbt sjunkande skuldkvoten på senare år, men den förväntade ytterligare förbättringen av de offentliga finanserna förväntas

---

10 Rådets genomförandebeslut av den 13 juli 2021 om godkännande av bedömningen av Greklands återhämtnings- och resiliensplan (ST 10152/2021).

11 Rådets genomförandebeslut av den 8 december 2023 om ändring av genomförandebeslutet av den 13 juli 2021 om godkännande av bedömningen av Greklands återhämtnings- och resiliensplan (ST 15831/1/2023).

12 SWD(2024) 608 final.

13 SWD(2024) 102 final.

säkerställa att skuldkvoten fortsätter att minska. Underskottet i bytesbalansen, som hade ökat markant under åren 2020 till 2022, minskade betydligt under 2023, men är fortfarande högt mot bakgrund av en stark inhemsk efterfrågan. Endast marginella förbättringar av bytesbalansen förväntas i år och nästa år, eftersom den kraftiga investeringstillväxten förväntas leda till en fortsatt hög import. Den djupt negativa finansiella nettoutlandsställningen i förhållande till BNP förbättrades också förra året till följd av den höga tillväxten i BNP i löpande priser, men den är fortfarande den svagaste i EU. De nödlidande lånen har minskat kraftigt de senaste åren och fortsatte att minska under 2023, men avvecklingen av de nödlidande lånen utanför banksektorn är fortfarande långsam och fortsätter därför att hämma ekonomin. Sysselsättningen ökade och arbetslösheten minskade ytterligare men är fortfarande relativt hög. Flera år av kontinuerliga politiska åtgärder och omfattande strukturreformer har tydligt främjat en minskning av de identifierade sårbarheterna. Det är fortfarande av avgörande betydelse att upprätthålla en försiktig finanspolitisk inriktning och att fortsätta att snabbt genomföra återhämtnings- och resiliensplanen för att förbättra konkurrenskraften och säkerställa en ombalansering av ekonomin, inklusive utlandsställningen.

(11) På grundval av uppgifter som validerats av Eurostat[14] minskade Greklands underskott i de offentliga finanserna från 2,5 % av BNP 2022 till 1,6 % 2023, medan den offentliga skuldsättningen minskade från 172,7 % av BNP i slutet av 2022 till 161,9 % i slutet av 2023.

(12) Den 12 juli 2022 rekommenderade rådet[15] att Grekland skulle säkerställa en försiktig finanspolitik under 2023, särskilt genom att begränsa ökningen i nationellt finansierade primära löpande utgifter till en nivå som ligger under den potentiella produktionstillväxten på medellång sikt[16], med beaktande av ett fortsatt tillfälligt och riktat stöd till de hushåll och företag som drabbas hårdast av de höjda energipriserna och till människor som flyr från Ukraina. Samtidigt rekommenderades Grekland att anpassa de löpande utgifterna efter den föränderliga situationen. Grekland rekommenderades även att öka de offentliga investeringarna för den gröna och den digitala omställningen och för energitrygghet med beaktande av REPowerEU-initiativet, inbegripet med hjälp av faciliteten för återhämtning och resiliens och andra unionsmedel. Enligt kommissionens beräkningar var den finanspolitiska inriktningen[17] under 2023 expansiv, 0,5 % av BNP, mot bakgrund av den höga inflationen. Ökningen av nationellt finansierade primära löpande utgifter (ej inräknat diskretionära åtgärder på inkomstsidan) under 2023 gav ett kontraktivt bidrag på 0,6 % av BNP till den finanspolitiska inriktningen och låg i linje med rådets rekommendation. Det

14 Eurostats euroindikatorer, 22.4.2024.

15 Rådets rekommendation av den 12 juli 2022 om Greklands nationella reformprogram 2022 med avgivande av rådets yttrande om Greklands stabilitetsprogram 2022 (EUT C 334, 1.9.2022, s. 60).

16 Enligt kommissionens vårprognos 2024 beräknas Greklands potentiella produktionstillväxt på medellång sikt 2023 uppgå till 4,5 % i nominella termer, baserat på den reala potentiella tillväxttakten (tioårigt genomsnitt) och BNP-deflatorn 2023.

17 Den finanspolitiska inriktningen definieras som ett mått på den årliga förändringen i de underliggande offentliga finanserna. Den syftar till att bedöma den ekonomiska impulsen från finanspolitiken, både den som finansieras nationellt och den som finansieras genom EU:s budget. Den finanspolitiska inriktningen mäts som skillnaden mellan i) den potentiella tillväxten på medellång sikt och ii) förändringen i primära utgifter exklusive diskretionära åtgärder på inkomstsidan (utan att beakta tillfälliga covid-19-relaterade krisåtgärder) och inbegripet utgifter som finansieras med icke återbetalningspliktigt stöd (bidrag) från faciliteten för återhämtning och resiliens och andra unionsmedel.

kontraktiva bidraget från nationellt finansierade primära löpande utgifter berodde på de minskade kostnaderna för (riktade och oriktade) krisstödåtgärder till hushåll och företag med anledning av energiprishöjningarna (med 2,7 % av BNP). De främsta drivkrafterna bakom ökningen av nationellt finansierade primära löpande utgifter (ej inräknat diskretionära åtgärder på inkomstsidan) var sociala transfereringar, inklusive pensioner. Utgifter som finansierades med bidrag från faciliteten för återhämtning och resiliens och andra EU-medel uppgick till 2,5 % av BNP 2023. Nationellt finansierade investeringar uppgick till 2,6 % av BNP 2023, vilket motsvarar en ökning med 0,2 procentenheter jämfört med 2022. Grekland finansierade ytterligare investeringar genom faciliteten för återhämtning och resiliens och andra EU-medel. Landet finansierade offentliga investeringar för den gröna och den digitala omställningen och för energitrygghet, såsom stöd till utbyggnaden av nya förnybara energikällor i elnätet som underlättas genom uppgradering av överföringsinfrastrukturen och ekonomiskt stöd till små och medelstora företag för att anta digitala lösningar, som finansieras genom faciliteten för återhämtning och resiliens och andra EU-medel.

(13) De viktigaste prognoserna i stabilitetsprogrammet 2024 kan sammanfattas på följande sätt. I det makroekonomiska scenario som ligger till grund för budgetprognoserna beräknas BNP i fasta priser öka med 2,5 % 2024 och 2,6 % 2025, medan inflationen enligt det harmoniserade konsumentprisindexet (HIKP) förväntas uppgå till 2,6 % 2024 och 2,0 % 2025. Underskottet i de offentliga finanserna förväntas minska till 1,2 % av BNP 2024 och 0,9 % av BNP 2025, medan den offentliga skuldkvoten i förhållande till BNP beräknas minska till 152,7 % i slutet av 2024 och 146,3 % i slutet av 2025. Stabilitetsprogrammet innehåller inga budgetprognoser för tiden efter 2025.

(14) Kommissionens vårprognos 2024 visar att BNP i fasta priser kommer att öka med 2,2 % 2024 och 2,3 % 2025 och att HIKP-inflationen kommer att vara 2,8 % 2024 och 2,1 % 2025.

(15) Enligt kommissionens vårprognos 2024 väntas ett underskott i de offentliga finanserna på 1,2 % av BNP för 2024, medan den offentliga skuldkvoten i förhållande till BNP väntas minska till 153,9 % i slutet av 2024. Minskningen av underskottet 2024 återspeglar främst den dämpade ökningen av sociala förmåner jämfört med inkomstökningen. Kommissionens förväntar sig en expansiv inriktning på finanspolitiken (0,3 % av BNP) under 2024.

(16) Utgifter på 1,5 % av BNP kommer att finansieras genom icke återbetalningspliktigt stöd (bidrag) från faciliteten för återhämtning och resiliens 2024, jämfört med 1,0 % av BNP 2023, enligt kommissionens vårprognos 2024. Utgifter som finansieras genom bidrag från faciliteten för återhämtning och resiliens kommer att möjliggöra kvalitativa investeringar och produktivitetshöjande reformer utan att ha någon direkt inverkan på Greklands offentliga saldo och skuldsättning. Utgifter på mindre än 0,1 % av BNP förväntas täckas av lån från faciliteten för återhämtning och resiliens, både 2023 och 2024, enligt kommissionens vårprognos 2024.

(17) Den 14 juli 2023 rekommenderade rådet[18] Grekland att säkerställa en försiktig finanspolitik, särskilt genom att begränsa den nominella ökningen av nationellt

[18] Rådets rekommendation av den 14 juli 2023 om Greklands nationella reformprogram 2023 med avgivande av rådets yttrande om Greklands stabilitetsprogram 2023 (EUT C 312, 1.9.2023, s. 67).

finansierade primära nettoutgifter[19] under 2024 till högst 2,6 %. När medlemsstaterna genomförde sina budgetar för 2023 och utarbetade sina utkast till budgetplaner för 2024 uppmanades de att beakta att kommissionen skulle föreslå rådet att inleda underskottsbaserade förfaranden vid alltför stora underskott på grundval av utfallsdata för 2023. Enligt kommissionens vårprognos 2024 beräknas Greklands nationellt finansierade primära nettoutgifter öka med 1,8 % under 2024[20], vilket understiger den rekommenderade högsta ökningstakten. Detta överensstämmer med rådets rekommendation.

(18) Rådet rekommenderade vidare Grekland att vidta åtgärder för att avveckla krisstödåtgärderna på energiområdet och att använda de besparingar som görs till följd av detta för att minska det offentliga underskottet så snart som möjligt under 2023 och 2024. Rådet angav dessutom att om nya energiprishöjningar skulle kräva nya eller fortsatta stödåtgärder bör Grekland säkerställa att de är inriktade på att skydda sårbara hushåll och företag, att de ryms inom budgeten och att de inte påverkar incitamenten till energibesparingar. Enligt kommissionens vårprognos 2024 beräknas nettobudgetkostnaden[21] för krisstödsåtgärderna på energiområdet uppgå till 0,0 % av BNP år 2023, till 0,1 % år 2024 och till 0,1 % år 2025. Framför allt väntas det ökade uppvärmningsbidraget och återinförandet av den särskilda avgiften på diesel för jordbrukare gälla även under 2024 och 2025, om än med liten inverkan[22]. Krisstödåtgärderna på energiområdet förväntas vara avvecklade så snart som möjligt 2023 och 2024. Detta överensstämmer med rådets rekommendation.

(19) Rådet rekommenderade vidare Grekland att upprätthålla nivån på nationellt finansierade offentliga investeringar och säkerställa ett effektivt utnyttjande av bidrag från faciliteten för återhämtning och resiliens och andra EU-medel för att i synnerhet främja den gröna och den digitala omställningen. Enligt kommissionens vårprognos 2024 kommer de nationellt finansierade offentliga investeringarna att minska till 2,4 % av BNP under 2024, från 2,6 % av BNP 2023. Detta beror på när programperioderna för EU:s strukturfonder infaller. I synnerhet antas EU:s medfinansieringsgrad för investeringarna inom ramen för det nya programmet vara högre än för investeringarna under den föregående programperioden. Detta leder till en minskning av de medfinansierade nationella utgifterna för investeringar. Den finanspolitiska anpassningen 2024 beror inte främst på minskade investeringar. Med beaktande av dessa ytterligare faktorer bedöms de offentliga investeringarna under 2024 överensstämma med rådets rekommendation. Offentliga utgifter som finansieras med inkomster i form av EU-medel – däribland bidrag från faciliteten för återhämtning och resiliens – förväntas under 2024 stiga till 3,4 % av BNP, från 2,5 % av BNP år 2023.

---

19 Primära nettoutgifter definieras som nationellt finansierade utgifter exklusive i) diskretionära åtgärder på inkomstsidan, ii) ränteutgifter, iii) utgifter för konjunkturberoende arbetslöshetsutgifter och iv) engångsåtgärder och andra tillfälliga åtgärder.

20 Häri ingår engångsåtgärder på 0,1 % av BNP under 2024 i form av utgifter för att mildra effekterna av naturkatastrofer (samt 0,2 % av BNP 2023, som även där avser utgifter till följd av naturkatastrofer). Den 14 juli 2023 hänvisade rådet också till de förödande översvämningar som drabbade Italien i maj 2023 och enades om att kostnaden för direkt krisstöd i samband med dessa översvämningar skulle beaktas i efterföljande bedömningar av efterlevnaden och i princip anses som engångsåtgärder och tillfälliga åtgärder. En liknande metod har tillämpats i fråga om översvämningarna i Grekland.

21 Siffran anger den årliga budgetkostnaden för dessa åtgärder, inklusive inkomster och utgifter och, i tillämpliga fall, exklusive intäkter från skatter på energileverantörers oförutsedda vinster.

22 Åtgärder som enligt Grekland finns kvar fram till slutet av 2024 antas i kommissionens vårprognos 2024 i princip ha budgeteffekter även 2025.

(20) Baserat på de politiska åtgärder som är kända vid stoppdatumet för prognosen och vid oförändrad politik förutses i kommissionens vårprognos 2024 ett underskott i de offentliga finanserna på 0,8 % av BNP 2025. Minskningen av underskottet 2025 återspeglar främst minskningen av ränteutgifterna och den dämpade ökningen av den offentliga sektorns lönekostnader. Den offentliga skuldkvoten i förhållande till BNP ser ut att minska till 149,3 % i slutet av 2025. Minskningen av skuldkvoten 2025 återspeglar främst ett ökat primärt överskott och högre nominell BNP-tillväxt samt stock-/flödesjusteringar. En försiktig finanspolitik bör också bidra till att stärka utlandsställningen.

(21) Genom att bygga vidare på bästa praxis och de reformer som genomförts som en del av återhämtnings- och resiliensplanen, inbegripet en ny reform för att ytterligare stärka Greklands insatser för att bekämpa skatteundandragande, finns det fortfarande utrymme för att ytterligare stärka den skattepolitiska ramen så att Grekland kan locka till sig fler investeringar och därigenom minska investeringsgapet, som fortfarande är stort. Framför allt skulle införandet av ett mer omfattande system för förhandsbesked i skattefrågor i linje med EU:s bästa praxis kunna ge skattebetalarna en transparent tolkning av befintlig skattelagstiftning, vilket skulle stärka rättssäkerheten för investerare. Att öka ansträngningarna för att utöka kapaciteten hos den oberoende myndigheten för offentliga inkomster, särskilt genom att stärka dess självständighet när det gäller att förvalta och utveckla sina personalresurser, skulle dessutom kunna bidra till att ytterligare förbättra efterlevnaden av skattereglerna.

(22) Grekland har fortsatt att vidta åtgärder för att modernisera sin offentliga förvaltning, men det finns fortfarande utrymme för att öka dess effektivitet ännu mer. Efter en betydande anpassning efter 2010 har omfattningen av och kostnaderna för den offentliga förvaltningen i stort sett legat i linje med EU-genomsnittet. Greklands lönekostnader för den offentliga sektorn förblev stabila under 2023 på 10,8 % av BNP, vilket är något högre än EU-genomsnittet (10,2 % av BNP), med beaktande av de löneökningar som ägde rum för första gången sedan 2010. Anpassningen av ersättningarna, även för befattningar med ledningsansvar, som trädde i kraft i början av 2024 var förenlig med den enhetliga löneskalan, eftersom den tillämpades inom hela den offentliga förvaltningen. För att bevara dessa framsteg i framtiden är det viktigt att i) säkerställa en fortsatt tillämpning av den enhetliga löneskalan, samtidigt som de nuvarande personalnivåerna upprätthålls genom en fortsatt tillämpning av anställningsprincipen ”en in och en ut” när det gäller tillsvidareanställda, och ii) behålla det tak för tillfällig personal som infördes 2022. Återhämtnings- och resiliensplanen innehåller åtgärder som syftar till att förbättra effektiviteten inom den offentliga förvaltningen, däribland inrättandet av en ram för flernivåstyre som antogs 2023. För att de förväntade förbättringarna av samordningen mellan centrala, regionala och lokala aktörer ska ske förväntas ramen, inklusive de planerade styrningsstrukturerna och informationssystemet, bli fullt fungerande under 2024.

(23) I enlighet med artikel 19.3 b i förordning (EU) 2021/241 och kriterium 2.2 i bilaga V till samma förordning ska återhämtnings- och resiliensplanen omfatta ett stort antal ömsesidigt förstärkande reformer och investeringar som ska vara genomförda senast 2026. De förväntas bidra till att effektivt ta itu med alla eller en betydande del av de utmaningar som konstaterats i relevanta landsspecifika rekommendationer. Inom denna snäva tidsram är det viktigt att snabbt gå vidare med ett effektivt genomförande av planen, inbegripet REPowerEU-kapitlet, för att stärka Greklands konkurrenskraft på lång sikt genom den gröna och den digitala omställningen, samtidigt som social rättvisa säkerställs. För att fullgöra åtagandena i planen senast i augusti 2026 är det

viktigt att Grekland fortsätter att genomföra reformer och påskyndar investeringarna genom att ta itu med risken för förseningar, samtidigt som stark administrativ kapacitet säkerställs. De grekiska myndigheterna har vidtagit åtgärder för att förbättra genomförandet och öka den administrativa kapaciteten, och återhämtnings- och resiliensplanen innehåller ytterligare särskilda åtgärder som förväntas bidra till att uppnå detta mål. Exempel på utmaningar för Grekland är i) långa rättstvister för att hantera rättsliga anspråk mot förfaranden för offentlig upphandling som riskerar att flytta det planerade datumet för investeringars slutförande till efter augusti 2026, ii) långsam överföring av äganderättigheter, och iii) svag samordning, särskilt när det gäller investeringar och reformer som omfattar politikområden som sträcker sig utanför ett enda ministeriums ansvarsområde. Att lokala och regionala myndigheter, arbetsmarknadens parter, det civila samhället och andra berörda parter deltar på ett systematiskt sätt är fortsatt avgörande för att säkerställa ett brett egenansvar för ett framgångsrikt genomförande av återhämtnings- och resiliensplanen.

(24) Som en del av halvtidsöversynen av de sammanhållningspolitiska fonderna ska Grekland i enlighet med artikel 18 i förordning (EU) 2021/1060 se över varje program senast i mars 2025, med beaktande av bland annat de utmaningar som konstaterats i de landsspecifika rekommendationerna för 2024 samt den nationella energi- och klimatplanen. Denna översyn utgör grunden för den slutliga fördelningen av de EU-medel som ingår i varje program. Grekland har gjort framsteg i genomförandet av sammanhållningspolitiken och den europeiska pelaren för sociala rättigheter, men utmaningar kvarstår. I synnerhet fortsätter landet att uppvisa långsam tillväxt i randområden och betydande skillnader mellan stadsområden och områden utanför städer. Det är viktigt att påskynda genomförandet av de sammanhållningspolitiska programmen i kombination med att stärka den administrativa kapaciteten på nationell och regional nivå. De prioriteringar som man enats om i programmet är fortfarande relevanta. I synnerhet är åtgärder som förbättrar företagens innovationskapacitet och fokuserar på riktat företagsstöd avgörande för att öka konkurrenskraften. Som en del av den gröna omställningen behövs investeringar i avfallshantering för att uppnå återvinningsmålen och minska avfallsdeponering. Det är viktigt att förbättra vattenförvaltningen på ett heltäckande sätt som omfattar vattenförvaltning och hantering av avloppsvatten, energiåtervinning, digitalisering, återanvändning av vatten, regnvatten och hållbar avsaltning baserat på förnybara energikällor. Energiomställningen kräver en större andel förnybar energi, lagringslösningar och ökad energieffektivitet samt åtgärder mot energifattigdom. Att öka andelen rena stadstransporter är också avgörande för att uppnå koldioxidneutralitet. De sammanhållningspolitiska programmen bör fortsätta att investera i kompetens, baserat på en övergripande strategi, för att genomföra barngarantin, att främja långvarig vård och omsorg och subventionerade bostäder av god kvalitet och till rimlig kostnad samt att öka aktiveringen på arbetsmarknaden och den sociala integrationen bland marginaliserade befolkningsgrupper, såsom romer och personer med migrantbakgrund. I samband med halvtidsöversynen av de sammanhållningspolitiska programmen förtjänar insatserna för att förebygga och skapa beredskap inför klimatförändringsrisker ytterligare uppmärksamhet. Grekland skulle också kunna använda den europeiska plattformen för strategisk teknik för att stödja landets industriella omvandling, särskilt produktion och lagring av ren energi, grön sjöfart och bioteknik samt utveckling av grön och digital kompetens.

(25) Utöver de ekonomiska och sociala utmaningar som hanteras med hjälp av återhämtnings- och resiliensplanen och andra EU-medel står Grekland inför flera andra utmaningar i samband med ekonomisk tillväxt, regelverket och

kompetenshöjning av arbetskraften, som om de hanterades skulle kunna öka landets konkurrenskraft. Även om sysselsättningsgraden ökar är den bland de lägsta i EU och det är fortfarande svårt att få tillträde till arbetsmarknaden, särskilt för kvinnor och ungdomar. På utbildningsområdet har Grekland under de senaste åren vidtagit åtgärder för att se över läroplanerna, bland annat inom ramen för återhämtnings- och resiliensplanen, och integrera vissa kurser i mjuka och digitala färdigheter i dem. Prestationerna i grundläggande färdigheter är dock fortfarande särskilt dåliga, vilket undergräver arbetsmarknadsresultaten, produktiviteten och konkurrenskraften. Detta framgår av 15-åriga elevers resultat i matematik, läsning och naturvetenskap, som har försämrats kraftigt sedan 2012 och är bland de sämsta i EU, enligt den senaste mätningen i OECD:s program för internationell utvärdering av elevprestationer. Den stora och ökande andelen underpresterande elever, även när eleverna kommer från mer gynnade miljöer, och den låga andelen högpresterande elever pekar på strukturella utmaningar när det gäller utbildningssystemets kvalitet och jämlikhet. Grekland ligger också sist bland EU:s medlemsstater när det gäller andelen barn som deltar i förskoleverksamhet och får barnomsorg, som har visat sig ha en positiv inverkan på utbildningsresultaten senare i livet. De utmaningar som undergräver Greklands utbildningsresultat kan kopplas till i) underfinansieringen av utbildningssystemet, ii) otillräcklig tonvikt på kompetensbaserade undervisnings- och inlärningsmetoder med starkt fokus på entreprenörsfärdigheter samt mjuka och generella färdigheter, iii) en låg grad av skolautonomi, och iv) avsaknad av systematisk lärarutvärdering.

(26) Att förbättra tjänsterna för allmänheten och öka den ekonomiska, finanspolitiska och klimatmässiga hållbarheten är fortfarande viktiga prioriteringar. I detta sammanhang finns det utrymme för att ytterligare förbättra förvaltningen av statliga tillgångar, bland annat genom att modernisera statsägda företag och utveckla offentliga fastigheter. I vissa statsägda företag genomfördes en del reformer framgångsrikt, vilket bidrog till att öka den operativa flexibiliteten och den affärsmässiga självständigheten, stärka företagens interna förvaltningskapacitet och förbättra deras riktlinjer och förfaranden för upphandling, ersättning och anställning. Det skulle vara fördelaktigt för andra statsägda företag att reproducera sådana metoder för att skapa ett ökat värde för både samhället och ekonomin. Hellenic Corporation of Assets and Participations och dess dotterbolag spelar en central roll i förvaltningen av sådana statliga tillgångar. Det pågår diskussioner om hur detta företags effektivitet och ändamålsenlighet kan förbättras ytterligare, t.ex. genom att dess organisatoriska och funktionella kapacitet ökas, och genom att dess operativa självständighet och interna investeringsexpertis stärks.

(27) Långsamma förfaranden för miljölicenser, bland annat på grund av luckor i lagstiftningen, fortsätter att hindra investeringar på central och regional nivå. Miljölicensiering är en integrerad del av den övergripande licensieringsprocessen för alla typer av investeringar, och processen för att erhålla ett miljötillstånd är komplicerad och långdragen. I synnerhet finns det fortfarande ingen miljöklassificering för förnybara energikällor eller villkor som bestämmer under vilka omständigheter tillstånd kan utfärdas för industriell verksamhet med begränsad miljöpåverkan. Kriterier måste också fastställas för ärenden som kräver ett förenklat tillståndsförfarande på grund av icke-väsentliga ändringar. Eftersom det inte finns några rättsakter för att lättare lösa dessa problem får lagstiftningsförbättringar som tidigare införts för att basera miljölicensiering på mer rationella och riskbaserade kriterier inte någon inverkan. Om dessa ännu icke antagna rättsakter antogs skulle det kunna ha en väsentlig inverkan på miljöbedömningarnas längd och kvalitet, både för nya eller ändrade/förnyade tillstånd för de berörda investeringarna. Trots slutförandet

av regelverket för att placera ut miljöbedömare från den privata sektorn har det relevanta registret fortfarande inte utnyttjats och systemet ännu inte tagits i drift. Att slutföra regelverket genom att anta den saknade sekundärlagstiftningen och få igång systemet med certifierade privata miljöbedömare skulle bidra till att stärka Greklands företagsklimat, eftersom dessa förväntas minska flaskhalsarna i processen för miljölicensiering och öka investerarnas förtroende. De ovannämnda politiska åtgärderna förväntas underlätta investeringar, vilket förväntas öka produktiviteten och bredda exportbasen och därigenom minska importberoendet, förbättra tillväxtutsikterna och stödja den externa ombalanseringen och minskningen av obalanserna.

(28) Trots de ansträngningar som gjorts, särskilt genom att öka andelen förnybara energikällor i den totala elproduktionen, är Grekland fortfarande starkt beroende av fossila bränslen, och olja och gas utgjorde 55 % respektive 20 % av energimixen 2022. Även om REPowerEU-kapitlet som lagts till i Greklands reviderade återhämtnings- och resiliensplan innehåller flera reformer och investeringar som förväntas påskynda landets utfasning av fossila bränslen är ytterligare åtgärder fortfarande motiverade för att minska dess beroende av fossila bränslen. Grekland har en av EU:s äldsta fordonsparker och förnybara energikällor används fortfarande i mycket liten skala inom transportsektorn. Till följd av detta är Greklands transportsektor fortfarande en av de största källorna till koldioxidutsläpp. För att påskynda elektrifieringen av transportsektorn skulle en mer ambitiös politik kunna ange tonen. Detta skulle kunna inbegripa att man utvidgar de fordonskategorier som krävs enligt den nationella klimatlagen för att övergå från förbränningsmotorer till elmotorer och genomdriver indragningen av kraftigt förorenande fordon.

(29) De allt allvarligare och mer vanligt förekommande naturkatastroferna som drabbar Grekland har satt civilskyddssystemet på hårt prov. År 2023 drabbades Grekland av allvarliga skogsbränder och översvämningar som orsakade dödsfall, katastrofala skador på naturmiljön och omfattande skador på egendom och infrastruktur. Investeringar i civilskydd inom ramen för återhämtnings- och resiliensplanen och sammanhållningsfonderna förväntas öka insatskapaciteten vid katastrofer. Det finns dock utrymme för att ytterligare stärka de förebyggande insatserna. Reformer och investeringar för att förbättra effektiviteten och ändamålsenligheten hos systemen för tidig varning, klimatsäkring av infrastruktur och andra riskförebyggande åtgärder skulle kunna komplettera beredskapsåtgärderna och bidra till att minska skadorna till följd av framtida naturkatastrofer. Dessutom skulle investeringarna kunna inriktas på åtgärder som bygger upp resiliensen genom att bidra till förebyggande arbete och beredskap samt genom att använda ekosystembaserade strategier.

(30) Mot bakgrund av de nära inbördes kopplingarna mellan ekonomierna i euroområdet och deras totala bidrag till Ekonomiska och monetära unionens funktion, rekommenderade rådet 2024 att medlemsstaterna i euroområdet vidtar åtgärder, inbegripet genom sina återhämtnings- och resiliensplaner, för att genomföra rekommendationen om euroområdets ekonomiska politik. För Grekland bidrar rekommendationerna 1, 2 och 3 till genomförandet av den första, andra, tredje, fjärde och femte rekommendationen för euroområdet.

(31) Mot bakgrund av kommissionens fördjupade granskning och dess slutsats om förekomsten av obalanser återspeglas rekommendationerna enligt artikel 6 i förordning (EU) nr 1176/2011 i rekommendationerna 1, 2 och 3 nedan. Den politik som avses i rekommendation 1 bidrar till att hantera sårbarheter med koppling till den offentliga skuldsättningen, utlandsställningen och nödlidande lån. Den politik som avses i

rekommendationerna 2 och 3 stöder den potentiella BNP-tillväxten och bidrar därmed också till att rekommendation 1. Rekommendationerna 1, 2 och 3 bidrar både till att hantera obalanser och till att genomföra rekommendationen för euroområdet i enlighet med skäl 30.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS Grekland att 2024 och 2025 vidta följande åtgärder:

1. Lämna in den medelfristiga finans- och strukturpolitiska planen i god tid. I linje med kraven i den reformerade stabilitets- och tillväxtpakten begränsa ökningen av nettoutgifterna[23] 2025 till en nivå som är förenlig med att föra in den offentliga skuldsättningen på en sannolikt nedåtgående bana på medellång sikt och hålla det offentliga underskottet under fördragets referensvärde på 3 % av BNP. Fortsätta att göra skattesystemet mer investeringsvänligt genom att stärka dess rättssäkerhet och fortsätta att öka skattemyndighetens operativa självständighet när det gäller att förvalta och utveckla sina personalresurser. Säkra den offentliga förvaltningens effektivitet samt säkerställa att den kan locka till sig rätt kompetens och att den enhetliga löneskalan följs, och genomföra ramen för flernivåstyre. Säkerställa att bytesbalansen fortsätter att stadigt förbättras genom att främja en balanserad tillväxt och stödja produktiva inhemska investeringar. Fortsätta den pågående minskningen av bankernas och kreditförvaltarnas nödlidande lån, bland annat genom att ytterligare förbättra processerna för elektroniska auktioner för att minska andelen misslyckade auktioner.

2. Stärka den administrativa kapaciteten att förvalta EU-medel, påskynda investeringar och bibehålla takten i genomförandet av reformer. Åtgärda förseningar för ett fortsatt snabbt och effektivt genomförande av återhämtnings- och resiliensplanen, inklusive REPowerEU-kapitlet, för att säkerställa att reformer och investeringar är genomförda senast i augusti 2026. Påskynda genomförandet av de sammanhållningspolitiska programmen. Inom ramen för halvtidsöversynen fortsätta att fokusera på de överenskomna prioriteringarna och vidta åtgärder för att bättre tillgodose behoven när det gäller att förebygga och skapa beredskap inför klimatförändringsrisker, samtidigt som man beaktar de möjligheter som den europeiska plattformen för strategisk teknik erbjuder för att förbättra konkurrenskraften.

3. Öka konkurrenskraften genom att ta itu med underprestationerna i fråga om grundläggande färdigheter, stärka förvaltningen av statliga tillgångar och slutföra regelverket för miljölicensiering.

4. Minska beroendet av fossila bränslen genom att påskynda utfasningen av fossila bränslen inom transportsektorn. Stärka hanteringen av naturkatastrofer genom att införa ett effektivt system för tidig varning och riskförebyggande.

Utfärdad i Bryssel den

På rådets vägnar
Ordförande

[23] Enligt artikel 2.2 i förordning (EU) 2024/1263 är nettoutgifter offentliga utgifter efter avdrag för ränteutgifter, diskretionära åtgärder på inkomstsidan, utgifter för unionsprogram som till fullo motsvaras av inkomster i form av unionsmedel, nationella utgifter för samfinansiering av program som finansieras av unionen, konjunkturberoende delar av utgifter för arbetslöshetsersättning samt engångsåtgärder och andra tillfälliga åtgärder.